Curtea Constituțională a RM
Str. Al. Lăpușneanu nr. 28, Chișinău

nr. 279 din 24.09.2025

Stimată doamnă,
Stimat domn,

Vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, excepția de neconstituțională din oficiu și încheierea Curții Supreme de Justiție cu privire la excepția de neconstituționalitate în cauza Veronica Dragalin vs. CSP (Legea nr. 252/2023), cauza nr. 3-11/2025.

Anexă:
- Copia Încheierii din 04 septembrie 2025 – 4 file;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a reclamantei – 9 file;
- Excepția de neconstituționalitate a Curții Supreme de Justiție – 3 file.

Judecător raportor Vladislav Gribincea

Digitally signed by Gribincea Vladislav
Date: 2025.09.24 15:38:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

16:15
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2050
"24" 09 2025

77

Curtea Constituțională
A Republicii Moldova

Excepție de neconstituționalitate

în temeiul art.135 (1) din Constituție

Autorul: ***Avocatul Vladimir Grosu***

Obiectul

Exercitarea controlului de constituționalitate:

- Art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 *"Cererea de demisie depusă în condițiile alin.(2) lit.c)* ***poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării***";

- **golul normativ (manifestat prin lipsa împuternicirii Comisiei de evaluare de a înceta procesul de evaluare a subiectului) de la art.17 alin.1** din Legea nr. 252/2023,:

"*(1) În urma evaluării, completul de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare, care să conțină faptele relevante, motivele și concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării.*"

- **golul normativ (manifestat prin lipsa împuternicirii CSM/CSP de a înceta procesul de evaluare a subiectului)de la art. 18 alin.3** din Legea nr. 252/2023

"(3) Prin hotărâre motivată, adoptată în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art. 17 alin. (6), consiliul respectiv:

a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării;

b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării;

c) după recepționarea raportului cu privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit. b), acceptă raportul conform lit. a) sau îl respinge și constată promovarea sau nepromovarea evaluării."

- **golul normativ (manifestat prin lipsa împuternicirii CSJ de a obliga CSM/CSP constata încetarea/ a înceta procesul de evaluare a subiectului)de la art .19 alin. (5)-(6)** din Legea nr. 252/2023 "Curtea Supremă de Justiție:

1) respinge contestația;

2) admite contestația și:

a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către comisia de evaluare;

b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către consiliul respectiv.

(6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, comisia de evaluare a admis erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării."

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ВЫСШАЯ СУДЕБНАЯ ПАЛАТА
DATA 02 09 2025
ДАТА
Nr. 4285
№

Drept pertinent

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1 - Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 16
Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 - Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 28
Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 39
Dreptul la administrare

(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) **Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică**.

Articolul 43
Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are **dreptul la muncă, la libera alegere a muncii**, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Circumstanțele de fapt

În fapt,

1. Reclamanta, Dna Veronica Dragalin, este fost procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, fiind desemnată în această funcție prin Ordinul procurorului general interimar din 15.06.2022 pe un mandate de 5 ani, începând cu data de 01.08.2022.

2. Reclamanta, în calitatea sa de Procuror șef al Procuraturii Anticorupție (PA), a fost obligată să treacă prin procesul de evaluare externă a procurorilor în conformitate cu

Legea nr. 252/2023 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor.

3. La data de 23 mai 2024 reclamanta a fost inclusă de către CSP în lista transmisă Comisiei de evaluare a procurorilor („Comisia").

4. **La data de 24 mai 2024, Comisia a notificat subiectul despre inițierea evaluării** și i-a solicitat să completeze declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, precum și un chestionar privind integritatea etică, **și să le returneze în termen de 20 de zile**. Reclamanta s-a conformat. Ulterior, Comisia a solicitat și a obținut, inclusiv de la reclamantă, alte informații. La 16 august 2024, Comisia a informat subiectul evaluării că dosarul său de evaluare a fost repartizat în mod aleatoriu Completului B.

5. La 12 februarie 2025, a fost introdus în Parlament un proiect de lege semnat de 29 deputați PAS, care propune lichidarea Procuraturii Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) și crearea unei noi procuraturi specializate - Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (PACCO).

6. **La 19 februarie 2025**, cu o zi înainte de votul în privința proiectului de lege în prima lectură în Parlament, **reclamanta a depus și a anunțat demisia din funcția de Procuror-șef al Procuraturii Anticorupție** din data de 21 martie 2025, cu speranța că deputații din Parlament nu vor vota pentru lichidarea Procuraturii Anticorupție.

7. La 21.02.2025 reclamanta a informat Comsia că ultima zi de lucru este preconizată a fi ziua de 21 martie 2025 și i-a solicitat Comisiei să fie evaluată până la această data.

8. Prin răspunsul din 28.02.2025, Comisia a menționat că nu există nicio dispoziție legală care să permită Comisiei să procedeze într-un mod accelerat, precum și *"având în vedere ... cererea de demisie depusă, Comisia nu este în măsură să continue evaluarea"*.

9. Prin Ordinul Procurorului General nr. 381-p din 28.02.2025, dna **Veronica Dragalin, a fost eliberată din funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție din data de 04.03.2025**, pe motivul demisiei din sistemul Procuraturii **în baza cererii depuse**. La 10 martie 2025 Procuratura Generală a informat Comisia despre acest fapt.

10. La 12 iunie 2025 Completul de evaluare B din cadrul **Comisiei de evaluare** a procurorilor a aprobat Raportul de evaluare nr. 2 cu următoarea concluzie:

*" 29. În temeiul art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023, Completul B concluzionează că, întrucât **subiectul evaluării a demisionat din funcția de Procuror-șef** al Procuraturii Anticorupție după nouă luni de la data inițierii evaluării de către Comisie, **această demisie se echivalează cu nepromovarea evaluării de către subiect**.*

*30. În același timp, Comisia reține că **această nepromovare s-a constatat în baza unui temei procedural și nu reflectă o examinare de fond a integrității etice și financiare a subiectului**. **Evaluarea subiectului a fost inițiată**, au fost colectate și analizate informații, subiectului evaluării i-a fost adresată o rundă de întrebări, **însă evaluarea nu a fost finalizată din cauza demisiei subiectului evaluării**."*

11. Prin **hotărârea Plenului Consiliul Superior al Procurorilor (CSP)** nr. 1-243/2025 din 17 iulie 2025 cu privire la Raportul Comisiei de evaluare a procurorilor în privința ex-procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, Veronica Dragalin, s-a hotărît:

„1. A accepta Raportul de evaluare nr. 2 din 12 iunie 2025, emis de Comisia de evaluare a procurorilor în privința doamnei Veronica Dragalin, ex-procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, și a constata nepromovarea evaluării, în condițiile art.3 alin.(4) din Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

2. A aplica în privința doamnei Veronica Dragalin interdicția de a ocupa funcția de procuror, precum și alte funcții de demnitate publică timp de 5 ani din data rămânerii definitive a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor.

3. ...

4. A informa Autoritatea Națională de Integritate despre interdicția aplicată doamnei Veronica Dragalin de a ocupa funcția de procuror și alte funcții de demnitate publică timp de 5 ani..."

În drept,

- ***Demisia după 20 zile de la notificarea privind inițierea evaluării – echivalată cu nepromovarea și urmată de interdicții de a ocupa funcții publice – contrară art.28 din Constituție , art.8 CEDO, combinată cu art.39 al.2 și art.43 din Constituție.***

12.Conform art. 28 din Constituție *"Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și* ***privată.***" În cauzele pronunțate în temeiul art. 8 din Convenție CtEDO a considerat, că reputația face parte din identitatea personală și integritatea psihologică și intră în domeniul vieții private (*White c. Suediei*, nr. 42435/02, pct. 26, 19 septembrie 2006, *Pfeifer c. Austriei*, nr. 12556/03, pct. 35, 15 noiembrie 2007).

13. În cauza *Xhoxhaj v. Albania* (§§ 363-364) CtEDO a statuat *"... 363. organele de control au examinat în continuare competența ei profesională și au constatat că ea a subminat încrederea publicului în sistemul de justiție (contrast J.B. și alții (dec.), citată mai sus, § 136). O altă* ***consecință a acestei constatări este că, în ochii societății, reclamantul a fost și continuă să fie stigmatizat ca fiind nedemn de a îndeplini o funcție judiciară.***

364. Având în vedere aceste observații, Curtea consideră că articolul 8 din Convenție se aplică în prezenta cauză..."

14. Echivalarea demisiei intervenite după 20 zile de la notificarea subiectului privind inițierea evaluării, cu nepromovarea evaluării – <u>în lipsa unei evaluări</u>, combinată cu aplicarea interdicțiilor de a ocupa funcția de procuror, judecător și alte funcții de demnitate publică pe termen de 5-7 ani violează dreptul persoanei la viața privată/ buna reputație, autonomie personală și profesională, dreptul la muncă și acces la funcții publice prin imposibilitatea de a demisiona în mod liber conform prevederilor Codului muncii, subiectul evaluării fiind stigmatizat ca fiind nedemn de a îndeplini funcția de procuror, judecător sau altă funcție publică, iar sancțiunile/interdicțiile aplicate de CSP/CSM în baza Legii fiind disproportionate în raport cu scopul urmărit de lege - asigurarea integrității judecătorilor și procurorilor și sporirea încrederii societății în justiție.

- **Buna reputație și autonomia personală și profesională. Principiul proporționalității – în lipsa evaluării subiectului.**

15. Art.3 alin.4 din Legea 252/2023 prevede că depunerea cererii de demisie după expirarea termenului de 20 zile de la notificarea privind inițierea evaluării, **indiferent de motivul invocat**, se echivalează cu nepromovarea evaluării. Legea, cu regret, nu consideră că un subiect al evaluării ar putea pleca în demisie **din motive justificate**. Astfel, **Legea de fapt parcă ar opera cu prezumția lipsei bunei credințe din partea subiectului evaluării**, ceea ce este incorect !

16. Nepromovarea evaluării în sensul Legii 252/2023 – nu înseamnă doar că subiectul evaluării nu a trecut printr-o anumită etapă de selecție pentru a fi numit sau reconfirmat în funcția de procuror/judecător, dar **constatarea faptului că** – subiectul **nu corespunde criteriilor de integritate etică sau/și financiară, adică** subiectul **este etichetat în mod automat că ar fi lipsită de integritate**, adică în termenii art.11 al.2-3 a legii: a comis acte arbitrare, încălcat grav regulile de etică și conduită profesională, a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, iregularități fiscale, că dispune de avere nejustificată, că a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor, etc. Această concluzie este susținută de faptul că **subiectului evaluării i se aplică în mod automat un șir de restricții în drepturi – inclusiv, interdicția pe 5-7 ani** de a accede în funcția de procuror sau judecător și alte funcții publice.

17. Procurorii și judecătorii în funcție, care decid la o anumită etapă a procesului de evaluare – după 20 zile de la inițierea evaluării, – să-și dea demisia, inclusiv deoarece funcția/poziția pe care o exercită, nu mai coincide cu interesul lor, cu schimbările intervenite între timp în viața lor publică sau privată, cu viziunea lor asupra modului în care decurge procesul de evaluare (care durează o perioadă foarte îndelungată de timp) etc. trebuie să aibă dreptul de a pleca în demisie, cu respectarea dreptului lor la viață privată, inclusiv la buna reputație, dreptului la muncă și dreptul de a ocupa funcții publice. **Dreptul la muncă și dreptul de a ocupa funcții publice presupun inclusiv dreptul de a pleca în demisie dintr-o funcție publică (de procuror/judecător) fără penalizare.**

18. Imposibilitatea de a decide liber momentul plecării în demisie pe parcursul procesului de evaluare, determinată de aplicarea interdicțiilor de a ocupa funcții publice, restrânge dreptul la muncă, deoarece, pe de o parte – subiectul nu poate pleca în demisie în momentul în care munca nu mai corespunde cu interesul și aspirațiile sale profesionale, iar pe de altă parte, este împiedicat să-și aleagă un alt loc de muncă, inclusiv o funcție care cade sub interdicile prevăzute de lege: și totul aceasta – în lipsa unei evaluări a subiectului. Astfel, imposibilitatea de a pleca benvol în demisie fără penalizare reprezintă o constrângere de a rămâne într-un loc de muncă împotriva voinței

angajatului/funcționarului și **violează dreptul la muncă liber aleasă și dreptul de acces la funcții publice. Legea nu poate fi într-atât de rigidă prin a exclude orice motive/situație de plecare în demisie a subiectului fără alte consecințe decât cele inerente unui astfel de pas.**

19. În practica sa atât Comisia pre-vetting cât și Comisiile vetting au sesizat această problemă care derivă din norma legală din art.3 alin.4 și din norme analogice din Legea nr.26/2022, și au încercat să aplice diverse acrobații juridice pentru a ocoli norma legală și a evita încălcarea drepturilor subiecților evaluării.

20. Astfel, în cazul subiectului Veronica Drăgălin, Comisia a motivat *"nepromovarea s-a constatat în baza unui temei procedural și nu reflectă o examinare de fond a integrității etice și financiare a subiectului"*: menționăîm, că Comisia a dat o asemenea motivare, în pofida faptului că Legea nr.252/2023 nu face deosebire între temeiuri materiale și procedurale de nepromovare a evaluării, interdicțiile de a ocupa funcții publice fiind aplicabile în ambele situații.

21. În cazul subiectului Sorbalo Stanislav, în care subiectului a candidat la funcția de membru CSM din rândurile judecătorilor, Comisia, în pofida faptului că Legea nr.26/2022 nu prevedea o asemenea prerogativă, a decis că ***"încetează evaluarea reluată a candidatului"*** deoarece ***"deși candidatul nu s-a retras din concurs în conformitate cu art.13 alin.1 din Legea 26/2022, o consecință logică a eliberării lui din funcția de judecător este faptul că acest candidat nu mai poate fi considerat candidat".***

22. Recent, Comisia și-a nuanțat practica în materia retragerii voluntare a candidaților din procesul de evaluare în baza Legilor nr.252/2023 și nr.65/2023. Comisia a decis, că în aceste cazuri *"retragerea candidaților nu înseamnă nepromovarea evaluării, prin efectul Legii: singura consecință juridică este imposibilitatea de a participa la concurs[1]. **În cazul retragerii din inițiativă proprie a candidatului care a fost notificat de către Comisie cu privire la inițierea evaluării, Comisia ia act de retragere și nu emite o decizie, o hotărâre sau un raport**."*

23. Dreptul oferit procurorului/judecătorului în funcție de a se regtrage fără penalizare doar în primele 20 zile de la notificare privind inițierea evaluării crează o posibilitate legală de a fenta legea: un procuror poate pleca în demisie în primele 20 zile (fără a I se aplica careva interdicții) apoi să candideze la una din funcțiile indicate în art.3 din Legea nr.252/2023 – cu drept, - deja în calitate de "candidat", de a se retrage oricând din concurs, ceea ce nu este echitabil.

24. Notăm faptul, că în amebele cazuri citate mai sus (Dragalin V. și Sorbalo S.), Comisiile de evaluare nu au fost împuternicite prin lege de a lua deciziile sau a face

[1] https://www.vettingmd.eu/ro/comunicate-de-presa/retragerea-din-procesul-de-vetting-implicatii-si-consecinte-juridice

concluziile menționate la care au ajuns. Această **practică administrativă a Comisiilor demonstrează că aplicarea strictă a legii duce la rezultate incompatibile cu drepturile fundamentale ale omului** garantate de Constituție și CEDO, iar norma din art.3 al.4 din Legea nr.252/2023 este disproporționată în raport cu scopul urmărit de a curăța rândurile judecătorilor și procurorilor și de a avea un sistem de justiție integru. Acest scop poate fi atins și prin acceptarea demisiei subiecților evaluării și fără a echivala demisia cu nepromovarea evaluării și fără a aplica interdicții procurorilor/judecătorilor demisionați.

- **Nepromovarea evaluării în lipsa evaluării.**

25. Conform art.11 alin.1-3 din Legea 252/2023 *"(1) În sensul prezentei legi, **evaluarea constă în verificarea integrității etice și celei financiare a subiecților** indicați la art. 3 alin. (1). (2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă comisia de evaluare a stabilit că:... (3) Se consideră că subiectul evaluării nu corespunde criteriului de integritate financiară **dacă comisia de evaluare are dubii serioase** determinate de faptul că:"*

26. Conform art.17 alin.1, 4 din Legea 252/2023 *"(1) În urma **evaluării**, completul de evaluare întocmește un **raport motivat** cu privire la evaluare, care să conțină faptele relevante, motivele și **concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării**. ... (4) Se consideră **că subiectul evaluării nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unui sau mai multor temeiuri de necorespundere cu criteriile** prevăzute la art. 11."*

27. Conform art.18 alin.1 din Legea 252/2023 *" (1) Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor examinează **rezultatele evaluării**... "*

28. Din toate normele citate mai sus, rezultă că **o concluzie de nepromovare trebuie să rezulte dintr-o evaluare efectivă, dar nu virtuală sau prezumată**!

29. În acest context, un aspect important este că nepromovarea prin demisie, însoțită de interdicții, apare **inclusiv în cazul lipsei unei evaluări din partea comisiei, în lipsa audierii subiectului plecat în demisie**. Și aceasta, în pofida inconsistenței cu normele de la art.11, care stabilesc, în același timp, că **evaluarea integrității** candidaților **constă în verificarea** integrității etice și financiare a subiecților. **Cum poate fi verificată integritatea subiectului, care a plecat în demisie înainte ca comisia de evaluare să obțină toate informațiile necesare și să le dea apreciere ?!**

30. **Necesitatea finalizării evaluării este o condiție *sine qua non* pentru a adopta un raport de nepromovare. Omisiunea Comisiei de a duce până la sfârșit procesul de evaluare, în care s-ar respecta drepturile procesuale ale subiectului evaluării, nu se poate transforma într-o decizie de echivalare cu nepromovarea evaluării sau prezumare a lipsei de integritate.**

- **Dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane.**

31. Articolul 8 CEDO protejează, în plus, dreptul la dezvoltare personală și dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane și cu lumea exterioară (a se vedea *S. și Marperc. Regatului Unit* [GC], nr. 30562/04 și 30566/04, § 66, CEDO 2008; *Bărbulescu c. României* [GC], nr.61496/08, § 70, 2017.

32. Sancționarea subiectului cu etichetarea "nepromovarea evaluării", prezumarea de lipsă a integrității etice și finaciare și aplicarea interdicțiilor încălcă dreptul subiectului plecat în demisie de a stabili și dezvolta relații cu alte ființe umane. Această afirmație se impune **în contextul în care hotărârea CSM/CSP se publică pe pagina web și se expediază ANI și altor organe competente.**

- **Proporționalitatea sancțiunii/consecințelor.**

33. Urmare a unei hotărâri de acceptare a raportului Comisiei de evaluare cu concluzia de nepromovare, CSM/CSP decide a aplica în privința subiectului evaluării **interdicția de a ocupa funcția de procuror, judecător precum și alte funcții de demnitate publică timp de minim 5 ani** din data rămânerii definitive a hotărârii CSM/CSP.

34. În acest context, pe lângă funcția de procuror, judecător și alte funcții de demnitate publică, multe **acte normative conțin restricții pentru accederea în funcții publice și profesii** (de avocat) prin impunerea unui criteriu de genul "reputație ireproșabilă" (sau alt criteriu analogic), ceea ce agravează și mai mult efectul interdicțiilor aplicate în baza Legii nr.252/2023.

35. **Demisia echivalată cu o abatere**. Comisia de la Veneția[2] în opinia CDL-AD(2021)046 privind legea pre-vetting a opinat : "29. *Încălcările de conduită profesională acoperă o gamă largă de acțiuni, de la infracțiuni minore până la abateri grave care dă naștere (potențial) la sancțiuni disciplinare. Acest lucru nu înseamnă că încălcările standardelor profesionale ar putea să nu aibă o relevanță considerabilă atunci când a existat o conduită greșită suficientă pentru a justifica și necesita sancțiune disciplinară. Cu toate acestea,* ***abaterile minore nu ar trebui să ofere, în opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, un motiv valabil pentru respingerea unui candidat.***"

36. În cauza *Sevdari v. Albania* CtEDO a reținut: " 95. *Cu toate acestea, circumstanțele concrete ale cazului trebuie luate în considerare pentru a evalua proporționalitatea celei mai grave sancțiuni, și anume demiterea din funcție. În cazul reclamantului, această sancțiune specială, în temeiul Legii privind statutul judecătorilor și procurorilor, a implicat interdicția pe viață de a reintra în sistemul judiciar. 96. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că, pe baza unei evaluări globale a circumstanțelor particulare ale cauzei, concedierea reclamantei, bazată în esență pe faptul că aceasta nu a putut dovedi că soțul său a plătit impozite pe o parte din veniturile sale provenite din activități legale în ultimele două decenii*

[2] CDL-AD(2021)046-f, République de Moldova, Avis conjoint de la Commission de Venise et de la Direction Générale des Droits de l'homme et de l'état de droit (DGI) du Conseil de l'Europe sur certaines mesures relatives à la sélection des candidats à des postes administratifs dans les organes d'auto-administration des juges et des procureurs et la modification de certains actes normatifs, adopté par la Commission de Venise lors de sa 129e session plénière (Venise et en ligne, 10-11 décembre 2021), pct.29, https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)046-f

și în absența oricăror indicii de rea-credință sau de încălcări deliberate din partea reclamantei, a fost disproporționată în raport cu obiectivele legitime urmărite de procesul de verificare. 97. Prin urmare, a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție în ceea ce privește demiterea reclamantului din funcție."

37. Observăm că în cauza *Sevdari v. Albania* (no. 40662/19, 13 decembrie 2022) CtEDO a considerat disproporționată o măsură de demitere din funcție însoțită de interdicția pe viață de a accede în sistemul judiciar **pentru o omisiune de a justifica legalitatea unei părți din veniturile soțului**. Deci, **chiar și constatarea de încălcări din partea Comisiei/CSM nu tot timpul sunt proporționale cu aplicarea inderdicțiilor de a ocupa funcții publice, nemaivorbind de cazuri în care organele vetting nu fac o evaluare prin care să fi constatat careva omisiuni/încălcări din partea subiectului evaluării**.

38. În această ordine de idei, **dacă încălcări (relativ) minore nu trebuie să ducă la respingerea candidatului/subiectului, atunci cum plecarea în demisie a subiectului evaluării (în anumite circumstanțe mai complicate), însoțită de omisiunea Comisiei de a evalua candidatul, poate fi echivalată cu nepromovarea evaluării!?**

39. **De aici, interdicțiile și restricțiile aplicate subiectului în urma "nepromovării evaluării" prin demisia procurorului/judecătorului aflat în funcție este una vădit disproporționată cu scopul urmărit de lege și cu fapta de plecare în demisie.**

40. În lumina argumentului Comisiei de la Veneția, că comiterea de către subiect a abaterilor minore nu ar trebui să servească temei de nepromovare a evaluării, atunci plecarea în demisie – cu atât mai mult! **Doar o evaluare finalizată a subiectului poate duce la un raport de nepromovare a evaluării însoțit de interdicții de a ocupa funcția de procuror sau alte funcții publice**.

41. În cauza *Bala v. Albania* ((dec.), 9 aprilie 2024, § 71), CtEDO a examinat pretinsa încălcare a art.8 CEDO prin aplicarea interdicțiilor de a ocupa funcția de judecător sau procuror, în situația în care reclamanta, subiect al vetting-ului din Albania, **a plecat în demisie tardivă din funcția de consultant juridic la Curtea Constituțională până a fi evaluată de Comisia vetting**, optând pentru un alt loc de muncă.

În cazul *Bala* evaluarea reclamantei a fost pur și simplu încetată fără ca organele vetting să facă careva concluzii despre nepromovarea evaluării subiectului, spre deosebire de procesul de vetting din Republica Moldova în care Comisia constată că demisia echivalează cu nepromovarea! Pe de altă parte, CtEDO a motivat în cazul *Bala*: *"Curtea nu are niciun motiv să considere că **decizia reclamantei de a demisiona** în 2017 a fost motivată de altceva decât aspirația sa de a se dezvolta profesional printr-o oportunitate de angajare mai atractivă și **că nu a fost legată de circumstanțe dificile legate de viața sa privată sau familială, pentru care demisia ar fi putut fi singura soluție viabilă**."*

Din această motivare rezultă, că **Curtea va ajunge la concluzia lipsei încălcării dreptului la viață privată doar atunci când decizia subictului evaluării de a demisiona nu se datorează unor circumstanțe dificile care constrâng subiectul**

evaluării, dar sunt rezultatul unor aspirații liber exprimate de dezvoltre profesională a subiectului! De aici, rezultă iarăși concluzia că **Legea vetting trebuie să prevadă posibilitatea plecării în demisie a subiectului evaluării, inclusiv după expirarea celor 20 zile de la inițierea evaluării, fără etichetare cu "nepromovare" și fără impunerea de interdicții, în cazul unor circumstanțe dificile care intervin în viața privată sau altele similare**!

42. Curtea Constituțională a stauat în HCC nr.2/2025, §140, că regula celor 20 zile (demisia în perioada în care se păstrază garanțiile sociale și care nu este urmată de interdicții) *"urmărește mai curând să asigure buna desfășurare a procedurii de evaluare, prin delimitarea subiecților care participă la procedura de evaluare de cei care nu participă, ca urmare a depunerii cererii de demisie și prin **evitarea risipei de resurse financiare necesare pentru demararea evaluărilor**. De asemenea, **această regulă mai urmărește să asigure că participarea la procedura de evaluare reprezintă o chestiune voluntară a subiectului**."* Logica Curții - **procedura de evaluare reprezintă o chestiune voluntară a subiectului**, nu exclude faptul, că și după expirarea celor 20 zile după inițierea evaluării există situații (lichidarea instanței/procuraturii în care activează subiectul, transferal subiectului în altă subdiviziune etc.) în care demisia subiectului nu este una clar voluntară, dar este determinată de factori externi.

- **Dreptul de a nu fi discriminat : spre deosebire de candidaii la funcții, procurorii/judecătorii care nu își dau demisia după 20 zile nu mai au dreptul să demisioneze fără consecințe/interdicții (art.14 CEDO combinat cu art.8 CEDO)**

43. Conform art.16 alin.(2) din Constituția RM (Egalitatea), *„Toți cetățenii Republicii Moldova sînt **egali în fața legii și a autorităților publice**, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială".*

44. Recent, după cum am menționat, Comisia de evaluare și-a nuanțat practica în materia retragerii voluntare a candidaților din procesul de evaluare în baza Legilor nr.252/2023 și nr.65/2023. Comisia a decis, că în aceste cazuri retragerea candidaților nu înseamnă nepromovarea evaluării, prin efectul Legii: singura consecință juridică este imposibilitatea de a participa la concurs[3]. **În cazul retragerii din inițiativă proprie a candidatului care a fost notificat de către Comisie cu privire la inițierea evaluării, Comisia ia act de retragere și nu emite o decizie, o hotărâre sau un raport**.

45. Spre deosebire de candidații la funcțiile procuror/judecător prevăzute la art.3 al.1 din Legea nr.252/2023, procurorii/judecătorii care ocupă aceste funcții nu pot pleca în demisiei în aceleași condiții – în care Comisia pur și simplu ia act de retragere și nu emite o decizie, o hotărâre sau un raport. Diferența nejustificată între dreptul de a pleca din

[3] https://www.vettingmd.eu/ro/comunicate-de-presa/retragerea-din-procesul-de-vetting-implicatii-si-consecinte-juridice

funcția ocupată a procurorului/judecătorului și retragerea din concurs a candidaților care aspiră la aceste funcții nu reprezeintă altceva decât o discriminare.

➢ **Golul normativ de la art.19 alin. (5)** din Legea nr. 252/2023.

46. Dacă privim situația prin prisma împuternicirilor Comisiei specificate la art.17 Legea 252/2023: legea împuternicește Comisia să întocmească raport de evaluare, care poate fi de 2 feluri – cu concluzia de promovare sau de nepromovare a evaluării. Nici o normă din lege nu împuternicește comisia doar să ia act de retragere/demisie și/sau să înceteze evaluarea fără a emite o decizie, o hotărâre sau un raport de promovare sau nepromovare a evaluării!

47. CSM/CSP în mod analogic, în temeiul art. 17 alin. (6) din Legea nr. 252/2023, are împuterniciri similare cu Comisia - acceptă sau respinge raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării. Nici CSM/CSP nu are împuterniciri să înceteze procedura de evaluare în caz de demisie sau în alte cazuri.

48. CSJ, în temeiul art .19 alin. (5) al Legii nr. 252/2023, nu dispune de împuterniciri de a înceta procesul de evaluare sau a obliga CSM/CSP să înceteze procesul de evaluare a subiectului.

49. Aceste împuterniciri limitate din normele citate din Legea nr.252/2023 restrâng în mod direct dreptul de acces liber la justiție al reclamanților, prin faptul că restrâng controlul judecătoresc asupra legalității hotărârilor CSM/CSP și, în consecință – asupra rapoartelor Comisiei. Reclamanții nu pot beneficia de o instanță de judecată cu jurisdicție deplină. Întinderea controlului jurisdicțional asupra hotărârilor CSM/CSP este redusă în mod semnificativ, până la punctul în care persoana care depune o contestație este privată de dreptul la o cale judiciară de atac. **Un fost subiect al evaluării plecat în demisie trebuie să dispună de dreptul de a cere de la instanța de judecată o altă modalitate de remediere (legată de demisie – în cazul în care acesta este aspectul central al litigiului), decât reevaluarea sau constatarea promovării/nepromovării evaluării**: situațiile aduse în fața CSJ pot fi și sunt mult mai diverse și nu se limitează doar la promovarea/nepromovarea evaluării.

50. În Hotărârea nr. 17 din 23 iunie 2020, § 135, Curtea Constituțională a notat că exigența „jurisdicției depline" a unui tribunal este îndeplinită atunci când se constată că organul judiciar în discuție a exercitat o „jurisdicție suficientă" sau a asigurat o „examinare suficientă" în cadrul procedurii. Această condiție nu va fi îndeplinită dacă tribunalul este împiedicat să examineze sau nu va examina problemele centrale ale litigiului. **În cazul iscării unui litigiu, în care evaluarea subiectului plecat în demisie nu a început sau nu s-a finalizat din motive care nu pot fi atribuite exclusiv voinței subiectului, CSJ trebuie să aibă și alte competențe decât dispunerea reevaluării sau constatatrea promovării evaluării**, deoarece evaluarea nu are nici un sens în asemenea situații.

51. În Hotărârea nr. 5 /2023, §§ 81-85, Curtea Constituțională a notat: "Totuși, legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. **În funcție** de eventualele carențe

procedurale admise la etapa evaluării, **de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei**, Curtea reține că **neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului**. În această cauză, Curtea observă că dispozițiile contestate nu le permit candidaților nepromovați să solicite reluarea procedurii de evaluare în cazul în care decizia Comisiei de evaluare este afectată de vicii procedurale grave. ... 85. Comparând prevederea examinată în Hotărârea nr. 32 din 29 noiembrie 2018 și dispoziția contestată de autorii excepției, **Curtea reține că în ambele situații legislatorul a optat pentru soluții rigide și insensibile la drepturile persoanelor vizate**. ... **Curtea reține că la reglementarea soluțiilor legislative care limitează controlul judiciar al actelor contestate de persoanele afectate, legislatorul trebuie să aibă în vedere drepturile persoanelor care sunt în joc, dacă soluția sa le permite instanțelor să țină cont de circumstanțele litigiului principal și dacă există o cale de atac adițională capabilă să compenseze neajunsurile din procedura precedentă.**" Aceste observații ale Curții nu au fost respectate la reglementarea/limitarea controlului jurisdicțional prin normele criticate din Legea Nr.252/2023: **legislatorul a optat pentru soluții rigide și insensibile la drepturile persoanelor care au plecat în demisie și în privința cărora evaluarea nu a început sau nu s-a finalizat; legislatorul nu a ținut cont de drepturile care sunt în joc ale persoanelor care au plecat în demisie după cele 20 zile de la inițierea evaluării; Legea nu permite CSP/CSM și CSJ să țină cont de circumstanțele litigiului principal; nu există o cale de atac adițională capabilă să compenseze neajunsurile din procedura precedentă.**

52. În cauza *Xhoxhaj v. Albania* (a se vedea §§ 112, 303 și 309 din hotărâre), Curtea Europeană a observat că decizia Comisiei în discuție putea fi contestată în fața **Camerei de Apel care avea competență deplină să examineze fiecare dintre motivele contestației depuse de persoana evaluată, inclusiv să remedieze erorile de procedură** (a se vedea §§ 112, 303 și 309 din hotărâre). În cazul normelor criticate, CSJ nu are competență deplină să examineze fiecare dintre motivele contestației!

53. În cazul legislației vetting din Albania, care a servit ca sursă de inspirație pentru vetting-ul din Republica Moldova și cu care Legea nr.252/2023 are multe puncte comune, în cazul plecării în demisie a subiectului evaluării, Comisia vetting încetează procedura de evaluare, fără a menționa careva evaluări de ordin etic sau moral în raport cu subiectul (*Bala v. Albania*, § 13), cum ar fi de exemplu constatarea că demisia echivalează cu nepromovarea. În astfel de circumstanțe CtEDO poate să constate inaplicabilitatea art. 8 CEDO deoarece *"Nu există dovezi privind remarci negative individualizate formulate de autoritățile naționale cu privire la performanțele sale profesionale, personalitatea, valorile morale sau caracterul său."* (*Bala v. Albania*, § 76). În cazul Republicii Moldova, însăși Legea conține remarci negative cu privire la performanțele, personalitatea, valorile morale, caracterul subiectului care se individualizează în Raportul Comisiei și Hotărârea CSM/CSP prin constatarea necorespunderii cu criteriile de integritate etică și financiară.

54. **Legea trebuie să prevadă posibilitatea ca Comisia de evaluare să ia act de demisie și să înceteze procesul de evaluare, care nu s-a început sau nu s-a finalizat, fără a echivala demisia tardivă cu nepromovarea evaluării**. De prerogativi analogice trebuie să dispună și CSM/CSP și CSJ.

În temeiul celor menționate,

Solicităm:

- examinarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională în vederea controlului constituționalității textelor de lege mai-sus citate;
- declararea ca fiind neconstituționale a textelor de lege criticate prin prisma normelor constituționale indicate și prin prisma Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Avocat

Vladimir Grosu _____

Serviciul guvernamental de semnătură electronică

Rezultatul verificării

Documentul Exceptie neconstitut_Dragalin_Legea 252.signed.pdf

#	Semnatar	Semnătura	Data semnării
1	Grosu Vladimir	Validă	15.08.2025 12:34:15

Mai verifică | Pagina principală

©2025 AGENȚIA DE GUVERNARE ELECTRONICĂ

CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE

E X C E P Ț I E

de neconstituționalitate

acțiunea înaintată de

Veronica Dragalin împotriva Consiliului Superior al Procurorilor

(Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor)

(Dosarul nr. 3-11/25
Nr. PIGD 2-25110338-01-3-04082025)

04 septembrie 2025

Examinând în ședință publică cererea avocatului Vladimir Grosu, depusă în numele reclamantei Veronica Dragalin, privind sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*
Ion Munteanu,
Vladislav Gribincea, *judecători,*

cu participarea grefierului Veronica Arcuș,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Începând cu 01 august 2022, Veronica Dragalin deținea funcția de Procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. La 24 mai 2024, Comisia de evaluare a procurorilor (Comisia) a notificat-o pe Veronica Dragalin despre inițierea evaluării și i-a solicitat declarația de avere și interese pentru ultimii cinci ani, precum și chestionarul de integritate etică. Reclamanta s-a conformat cerințelor. Ulterior Comisia, a cerut reclamantei și alte informații.

2. La 19 februarie 2025, Veronica Dragalin și-a anunțat public demisia. La 21 februarie 2025, ea a informat Comisia că ultima zi de lucru va fi 21 martie 2025 și a cerut accelerarea evaluării. La 28 februarie 2025, Comisia a răspuns că nu există temei legal pentru accelerare și că evaluarea nu poate continua din cauza demisiei.

3. La 12 iunie 2025, Comisia a aprobat raportul potrivit căruia Veronica Dragalin nu promovează evaluarea, întrucât a demisionat peste mai mult de 20 de zile de la inițierea procedurii. Nepromovarea are un temei exclusiv procedural și nu reflectă o apreciere pe fond a integrității etice și financiare.

4. La 17 iulie 2025, prin hotărârea nr. 1-243/2025, Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) a acceptat raportul Comisiei. CSP a constatat nepromovarea evaluării de către Veronica Dragalin și a aplicat interdicția de a ocupa funcția de procuror sau alte funcții de demnitate publică timp de cinci ani. Motivul a fost că evaluarea nu a fost finalizată. Veronica Dragalin a demisionat din funcția de Procuror-șef al Procuraturii Anticorupție după aproximativ nouă luni de la inițierea procedurii. Potrivit art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023, demisia depusă după 20 de zile de la inițierea evaluării echivalează juridic cu nepromovarea, indiferent de motiv.

5. La 01 august 2025, avocatul Vladimir Grosu a depus, în numele Veronicăi Dragalin, contestație împotriva CSP. Acesta a solicitat anularea hotărârii nr. 1-243/2025. Esența cererii este că demisia reclamantei nu are vreo legătură cu

procedura de evaluare și, în asemenea circumstanțe, constatarea nepromovării evaluării externe pentru simplul fapt al demisiei peste mai mult de 20 de zile este nejustificată.

6. Prin încheierea din 08 august 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis contestația spre examinare. Participanții la proces au fost informați că cererea va fi examinată în ședință publică pe 04 septembrie 2025, începând cu ora 14:00. Instanța a stabilit un termen de decădere, 02 septembrie 2025, ora 14:00, pentru prezentarea de către părți a oricăror cereri, obiecții sau excepții.

7. La 02 septembrie 2025, avocatul reclamantei, Vladimir Grosu, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. Cererea vizează mai multe prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, inclusiv art. 3 alin. (4) „Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării.". Avocatul susține că legea nu permite încetarea procedurii de evaluare fără a constata nepromovarea evaluării, în cazul demisiei peste mai mult de 20 de zile de la notificarea despre începerea evaluării.

8. În cadrul ședinței din 04 septembrie 2025, avocatul Vladimir Grosu a solicitat admiterea cererii și expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale. El a reiterat că demisia a fost determinată de alte considerente decât evaluarea externă, iar nepromovarea evaluării comportă o stigmă negativă fără a avea la bază constatări privind lipsa de integritate. Reprezentanții CSP și, respectiv, a Comisiei de evaluare, au solicitat respingerea cererii, deoarece prevederi similare au fost deja recunoscute constituționale prin decizia Curții Constituționale nr. 66/2024. De asemenea, instituția imposibilității demisionării după termenul de 20 de zile, din art. 3 al Legii nr. 252/2023 a fost recunoscută constituțională prin hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2025.

9. La 04 septembrie 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis excepția și a sesizat Curtea Constituțională, inclusiv din oficiu. Această excepție are scopul de a detalia argumentele din care, din oficiu, Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională.

MOTIVELE EXCEPȚIEI

a. admisibilitatea excepției

10. Pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute la art. 12^1 alin. (2) Cod de procedură civilă. Obiectul acestei excepții de neconstituționalitate îl constituie ultima propoziție din art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023, care prevede următoarele:

„Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării.”.

11. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, prima condiție din art. 12^1 alin. (2) este îndeplinită. Excepția au fost ridicată din oficiu de instanța de judecată. Prin urmare, și a doua condiție este întrunită. CSP a considerat că reclamant nu a promovat evaluarea externă deoarece a depus cererea de demisie după mai mult de 20 de zile de la notificarea drept inițierea evaluării. Prin urmare, ultima propoziție din art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 este aplicabilă cauzei. Prin urmare, și a treia condiție este îndeplinită.

12. În ceea ce privește cea de-a patra și ultima condiție din art. 12^1 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul notează art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 prevede că demisia subiectului evaluării externe după mai mult de 20 de zile de la începerea evaluării, indiferent de motiv, echivalează cu nepromovarea evaluării. Prin hotărârea nr. 2/2025, Curtea Constituțională a recunoscut art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 nu contravine art. 6 și 116 din Constituție. Curtea Constituțională a notat că această prevedere are scopul de a asigura buna desfășurare a procedurii de evaluare.

13. Completul constată că argumentele de mai jos nu au fost analizate de Curtea Constituțională. Acestea ridică discuții juridice serioase prin prisma altor norme constituționale, în principal art. 28 din Constituție. Reclamanta susține că demisia ei nu a avut nicio legătură cu evaluarea externă. Ea a oferit informația solicitată de Comisie și a demisionat în contextul inițiativei legislative de comasare a Procuraturii Anticorupție cu PCCOCS. După depunerea cererii de demisie, reclamanta a solicitat Comisiei să grăbească procedura sa de evaluare, care deja era în derulare de nouă luni. La 28 februarie 2025, Comisia a răspuns că nu există temei legal pentru accelerare și că evaluarea nu poate continua din cauza demisiei (a se vedea para. 2). În asemenea circumstanțe, reprezintă o întrebare judicioasă dacă nepromovarea evaluării pentru simplul fapt al demisiei după termenul de 20 de zile, când subiectul evaluării solicită finalizarea evaluării până la demisionarea efectivă, corespunde dreptului la respectul vieții private garantat de art. 28 din Constituție. Prin urmare, este întrunit și ultima condiție pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate (decizia Curtii Constitutionale 45/2025, § 18).

b. Temeinicia excepției

14. Prin hotărârea nr. 2/2025, Curtea Constituțională a examinat constituționalitatea prevederii din para. 10 de mai sus, din perspectiva încercării judecătorilor și procurorilor de a evita rezultatul inconvenabil al evaluării externe.

15. În cauza aflată pe rolul Curții Supreme de Justiție este o situație diametral opusă. Reclamanta susține că a demisionat din motive nelegate de evaluarea externă. Ea a solicitat Comisiei de evaluare să emită un raport pe marginea evaluării până la părăsirea efectivă a funcției. Comisia a refuzat să grăbească evaluarea, care deja era pendinte de nouă luni și, după părăsirea funcției de către reclamantă, a încetat procedura de evaluare.

16. Curtea Supremă de Justiție solicită Curții Constituționale vă verifice Constituționalitatea prevederii menționate în para. 10, în măsura în care aceasta se aplică și situațiilor în care subiectul evaluării demisionează, însă solicită Comisiei de evaluare să finalizeze evaluarea în fond și să emită un raport de evaluare.

17. Curtea Supremă reiterează că, spre deosebire de pre-vetting, eșuarea evaluării externe are repercusiuni serioase asupra carierei și reputației profesionale a judecătorului sau procurorului. Aceștia își pierd pensia specială, indemnizația de demisie și obțin o interdicție de cel puțin cinci ani de a deține funcții de demnitate publică. De asemenea, nepromovarea evaluării este însoțită de o puternică stigmă socială cu conotație negativă, determinată de o decizie a unei autorități publice care nu se publică decât la etapa finală a procesului de evaluare. Aceste consecințe incontestabil aduc atingere dreptului la respectul vieții private garantat de art. 28 din Constituție (a se vedea hot. CtEDO *Petrina v. Romania*, 2008, § 28; *Oleg Balan v. Moldova*, 2024, § 20).

18. Orice ingerință în dreptul garantat de art. 28 din Constituție trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit. Curtea Supremă de Justiție are dubii că emiterea unui raport de nepromovare a evaluării externe, din cauza demisiei judecătorului sau procurorului, când ultimii solicită continuarea evaluării și adoptarea raportului cu privire la toate aspectele de integritate, este o măsură proporțională cu consecințele pe care le atrage nepromovarea evaluării. Art. 3 alin. (4) al Legii nr. 252/2023 menționează că, în cazul demisiei peste mai mult de 20 de zile de la notificarea despre începutul evaluării externe, „indiferent de motivul invocat", echivalează cu nepromovarea evaluării. Interpretarea strictă a acestei norme nu oferă Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor dreptul de a respinge raportul Comisei privind nepromovarea evaluării și de a insista pe continuarea evaluării, așa cum acest fapt ar putea fi solicitat de procurorul sau judecătorul care a demisionat pe perioada evaluării.

19. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și art. 12^1 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Se ridică din oficiu excepția de neconstituționalitate și se remite Curții Constituționale în vederea examinării constituționalității următoarei prevederi din art. 3 alin. (4) Legea nr. 252/2023:

„Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării".

Excepția nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte Stela Procopciuc

Judecători Ion Munteanu

Vladislav Gribincea

CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE

Î N C H E I E R E

cu privire la excepția de neconstituționalitate

acțiunea înaintată de

Veronica Dragalin împotriva Consiliului Superior al Procurorilor

(Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor şi procurorilor)

(Dosarul nr. 3-11/25
Nr. PIGD 2-25110338-01-3-04082025)

04 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea avocatului Vladimir Grosu, depusă în numele reclamantei Veronica Dragalin, privind sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*
Ion Munteanu,
Vladislav Gribincea, *judecători,*

cu participarea grefierului Veronica Arcuș,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Începând cu 01 august 2022, Veronica Dragalin deținea funcția de Procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. La 24 mai 2024, Comisia de evaluare a procurorilor (Comisia) a notificat-o pe Veronica Dragalin despre inițierea evaluării și i-a solicitat declarația de avere și interese pentru ultimii cinci ani, precum și chestionarul de integritate etică. Reclamanta s-a conformat cerințelor. Ulterior Comisia, a cerut reclamantei și alte informații.

2. La 19 februarie 2025, Veronica Dragalin și-a anunțat public demisia. La 21 februarie 2025, ea a informat Comisia că ultima zi de lucru va fi 21 martie 2025 și a cerut accelerarea evaluării. La 28 februarie 2025, Comisia a răspuns că nu există temei legal pentru accelerare și că evaluarea nu poate continua din cauza demisiei.

3. La 12 iunie 2025, Comisia a aprobat raportul potrivit căruia Veronica Dragalin nu promovează evaluarea, întrucât a demisionat peste mai mult de 20 de zile de la inițierea procedurii. Nepromovarea are un temei exclusiv procedural și nu reflectă o apreciere pe fond a integrității etice și financiare.

4. La 17 iulie 2025, prin hotărârea nr. 1-243/2025, Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) a acceptat raportul Comisiei. CSP a constatat nepromovarea evaluării de către Veronica Dragalin și a aplicat interdicția de a ocupa funcția de procuror sau alte funcții de demnitate publică timp de cinci ani. Motivul a fost că evaluarea nu a fost finalizată. Veronica Dragalin a demisionat din funcția de Procuror-șef al Procuraturii Anticorupție după aproximativ nouă luni de la inițierea procedurii. Potrivit art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023, demisia depusă după 20 de zile de la inițierea evaluării echivalează juridic cu nepromovarea, indiferent de motiv.

5. La 01 august 2025, avocatul Vladimir Grosu a depus, în numele Veronicăi Dragalin, contestație împotriva CSP. Acesta a solicitat anularea hotărârii nr. 1-243/2025. Esența cererii este că demisia reclamantei nu are vreo legătură cu

procedura de evaluare și, în asemenea circumstanțe, constatarea nepromovării evaluării externe pentru simplul fapt al demisiei peste mai mult de 20 de zile este nejustificată.

6. Prin încheierea din 08 august 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis contestația spre examinare. Participanții la proces au fost informați că cererea va fi examinată în ședință publică pe 04 septembrie 2025, începând cu ora 14:00. Instanța a stabilit un termen de decădere, 02 septembrie 2025, ora 14:00, pentru prezentarea de către părți a oricăror cereri, obiecții sau excepții.

7. La 02 septembrie 2025, avocatul reclamantei, Vladimir Grosu, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. Cererea vizează următoarele prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor:

a. art. 3 alin. (4) „Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării.";

b. art. 17 alin. (1) „În urma evaluării, completul de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare, care să conțină faptele relevante, motivele și concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării";

c. art. 18 alin. (3) „Prin hotărâre motivată, adoptată în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art. 17 alin. (6), consiliul respectiv: a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării; b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării; c) după recepționarea raportului cu privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit. b), acceptă raportul conform lit. a) sau îl respinge și constată promovarea sau nepromovarea evaluării."

d. art. 19 alin. (5) și (6) „(5) Curtea Supremă de Justiție: 1) respinge contestația; 2) admite contestația și: a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către comisia de evaluare; b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către consiliul respectiv. (6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, comisia de evaluare a admis erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării."

8. În cadrul ședinței din 04 septembrie 2025, avocatul Vladimir Grosu a solicitat admiterea cererii și expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale.

El a reiterat că demisia a fost determinată de alte considerente decât evaluarea externă, iar nepromovarea evaluării comportă o stigmă negativă fără a avea la bază constatări privind lipsa de integritate. Reprezentanții CSP și, respectiv, a Comisiei de evaluare, au solicitat respingerea cererii, deoarece prevederi similare au fost deja recunoscute constituționale prin decizia Curții Constituționale nr. 66/2024. De asemenea, instituția imposibilității demisionării după termenul de 20 de zile, din art. 3 al Legii nr. 252/2023 a fost recunoscută constituțională prin hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2025.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ ȘI JURISPRUDENȚA RELEVANTĂ

9. Art. 195 Cod administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171."

10. Art. 12^1 Cod de procedură civilă:

„ (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amînă pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei."

11. În hotărârea nr. 2/2025, Curtea Constituțională a menționat următoarele:

„140. Faptul că dispozițiile contestate nu le permit subiecților evaluați să demisioneze cu menținerea tuturor garanțiilor sociale, la oricare etapă a procesului de evaluare, ci doar în interiorul termenului stabilit de lege nu presupune, în sine, o încălcare a independenței judecătorilor sau a principiului separației puterilor. Această regulă stabilită de Parlament urmărește mai curând să asigure buna desfășurare a procedurii de evaluare, prin delimitarea subiecților care participă la procedura de evaluare de cei care nu participă, ca urmare a depunerii cererii de demisie și prin evitarea risipei de resurse financiare necesare pentru demararea evaluărilor. De asemenea, această regulă mai urmărește să asigure că participarea la procedura de evaluare reprezintă o chestiune voluntară a subiectului.

141. Prin urmare, din perspectiva argumentelor autorilor sesizărilor, Curtea reține că dispozițiile articolelor 3 alin. (2) lit. b) și alin. (3) din Legea nr. 65/2023 și 3 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 252/2023 nu contravin articolelor 6 și 116 din Constituție."

MOTIVAREA INSTANȚEI

12. Pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor prevăzute la art. 12^1, alin. (2) din Codul de procedură civilă. Prin hotărârea nr. 2, din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a explicat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării, sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor legale. Verificarea constituționalității este competența exclusivă a Curții Constituționale.

13. Obiectul cererilor de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie patru articole din Legea nr. 252/2023. Potrivit art. 135, alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, prima condiție din art. 12^1 alin. (2) este îndeplinită. Excepțiile au fost ridicate de o parte în proces. Prin urmare, și a doua condiție este întrunită. CSP a considerat că reclamant nu a promovat evaluarea externă după mai mult de 20 de zile de la notificarea drept inițierea evaluării. Prin urmare, prevederile de la para. 3 a) - c) sunt aplicabile cauzei. Celelalte prevederi se referă la soluția adoptată de Curtea Supremă de Justiție pe marginea contestației. Prin urmare, și a treia condiție este îndeplinită.

14. În ceea ce privește cea de-a patra și ultima condiție din art. 12^1 alin (2) Cod de procedură civilă, completul notează că toate prevederile contestate sunt interdependente și depind de constituționalitatea art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023. Potrivit ultimei prevederi, demisia subiectului evaluării externe după mai mult de 20 de zile de la începerea evaluării, indiferent de motiv, echivalează cu nepromovarea evaluării. Prin hotărârea nr. 2/2025, Curtea Constituțională a recunoscut art. 3 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 nu contravine art. 6 și 116 din

Constituție. Curtea Constituțională a notat că această prevedere are scopul de a asigura buna desfășurare a procedurii de evaluare.

15. Completul constată că argumentele invocate în sesizare nu au fost analizate de Curtea Constituțională. Acestea ridică discuții juridice serioase prin prisma altor norme constituționale, în principal art. 28 din Constituție. Reclamanta susține că demisia ei nu a avut nicio legătură cu evaluarea externă. Ea a oferit informația solicitată de Comisie și a demisionat în contextul inițiativei legislative de comasare a Procuraturii Anticorupție cu PCCOCS. După depunerea cererii de demisie, reclamanta a solicitat Comisiei să grăbească procedura sa de evaluare, care deja era în derulare de nouă luni. La 28 februarie 2025, Comisia a răspuns că nu există temei legal pentru accelerare și că evaluarea nu poate continua din cauza demisiei (a se vedea para. 2). În asemenea circumstanțe, reclamanta ridică o întrebare judicioasă dacă nepromovarea evaluării pentru simplul fapt al demisiei după termenul de 20 de zile, când subiectul evaluării solicită continuarea evaluării și constatarea întrunirii criteriilor de integritate, corespunde dreptului la respectul vieții private garantat de art. 28 din Constituție.

16. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 195 și art. 230 din Codul administrativ și art. 12^1 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite, inclusiv din oficiu, cererea depusă de către avocatul Vladimir Grosu în numele reclamantei Veronica Dragalin, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind exercitarea controlului constituționalității unor prevederi din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor;

Se ridică excepția de neconstituționalitate și se remite Curții Constituționale sesizarea depusă în vederea examinării constituționalității următoarelor prevederi din Legea nr. 252/2023:

a. art. 3 alin. (4) „Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării";
b. art. 17 alin. (1) „În urma evaluării, completul de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare, care să conțină faptele relevante, motivele și concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării";
c. art. 18 alin. (3) „Prin hotărâre motivată, adoptată în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art. 17 alin. (6), consiliul respectiv: a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării; b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării; c) după recepționarea raportului cu

privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit. b), acceptă raportul conform lit. a) sau îl respinge şi constată promovarea sau nepromovarea evaluării."

d. art. 19 alin. (5) şi (6) „(5) Curtea Supremă de Justiţie: 1) respinge contestaţia; 2) admite contestaţia şi: a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către comisia de evaluare; b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către consiliul respectiv. (6) Curtea Supremă de Justiţie admite contestaţia doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, comisia de evaluare a admis erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanţe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării."

Sesizările reclamantului şi sesizarea Curţii Supreme de Justiţie sunt anexate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedinte Stela Procopciuc

Judecători Ion Munteanu

Digitally signed by Gribincea Vladislav
Date: 2025.09.24 12:31:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Vladislav Gribincea